

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	18 kor.
Hegyedévre	4 "
Helyben házhoz kordva:	
Egész évre	20 kor.
Hegyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Hegyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
húsz utáni napok kivételével.

Eszerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kérésre visszajár
vagy megválaszolja nem vállalja.

Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Helyes szám ára 6 fillér.

NAGYVÁRAD, november 24.

A delegáció

(K. Ö.) A delegáció eddig csak terhet hozott Magyarország nyakára. A közös intézményeket folyton fejleszteni kellett, úgy mint azt a kettős monarchia nagyhatalmi állása megkövetelte. Első sorban pedig a hadsereget. Mi sem volt könnyebb, mint a hadsereg harcképességére való hivatkozással megszámlálhatatlan milliókat préselni ki az adózó polgárok zsebéből. Nagy hasznát látta ennek Ausztria, mely a közös intézményekből anyagi és erkölcsi hasznot húzott. Jóformán semmit, vagy elenyésző csekély hasznot látott belőle Magyarország, mely a közös hadseregben az osztrák szellemet, a külképviseletben az osztrák nagyhatalmi állás fényét emelte.

A mostani delegációnak azonban nem az adja meg az érdekességet, hogy zsebeinkre fog felebezni, hanem az a körülmény, hogy a külpolitikai helyzetet illetőleg fogunk oly magyarázatot kapni, melyet — bár senkit ki nem elégit — tudomásul fogunk venni.

Ki nem látja az események egymásba fonódó láncolatát. Goluchovszky oly külpolitikát csinált, melyet általában szólva,

Magyarországra nézve sérelmesnek tartottunk. Pitreich a hadsereg harcképességének fokozását képviselte, a mi teherviselési képességünkkel volt ellentétben. Németországot megvádoltuk azzal, hogy szítja a nemzet és korona közti ellentétet. És ime, mi történik. Goluchovszky távozik és jön helyébe Aerenthal. Pitreich távozik és jön helyébe Schönaich. Bülow, a német kancellár pedig megintertpelláltatja magát a külpolitikai helyzetet illetőleg és szörnyen megdicséri a magyarokat. Hangoztatja a magyarok önálló államiségét és szükségesnek tartja az önállóságnak megfelelő fejlődést.

És mindez közvetlenül a delegációk összehívása előtt történik! Mily szép is lett volna Goluchovszkyt felelőssé tenni azért, hogy összevesztett minket a balkán népekkel. És bár a macedonai expedíciót mi nem kelyeseltük, ennek a sikertelensége is csak a mi külpolitikánk gyatraságát tünteti fel. Mert hát mi a balkán államok függetlenségét óhajtjuk. Ezen rokonszenvünk dacára, sem politikai, sem gazdasági előnyököt nem tudunk magunknak ott biztosítani. A vámháború nélkül is Szerbia Franciaországban kereste és kapta volna a 95 millió franknyi kölcsönt. Mert Oroszország, bár Japán leverte, a Balkán államokban még mindig ur. És Szerbia inkább hisz a faj-

rokonnak, mint nekünk, kik csak teméntelen anyagi áldozatok árán tudtuk a múltban a jó viszonyt vele fenntartani.

És most mindennek vége. Jöttek új emberek. Szándékaikat nem ismerjük. Hinni nekik is igen nehéz. Az irányzat azonban, melyet képviselnek, aggodalommal tölt el. Minden új embernek van valami megvalósítani valója. Eddig a galíciai határt és Tirolt erősítettük meg. Konrád — Beck utódja — most a dalmát partok megerősítésére adja magát. Ilyen a diplomacia. Kiszolgáltatja a népek anyagi és erkölcsi érdekeit egy látzólagos politikai siker miatt. A nemzet pedig, bár kézzel-lábbal tiltakozik ellene, fogcsikorgatva fizet.

A magyar delegáció pedig szembe helyezkednék a mostani politikai viszonyokkal, ha ezuttal nem nemzeti politikát csinálna.

Zichy Nándor gróf a képviselőházban. Fővárosi tudósítónk jelenti, hogy Zichy Nándor gróf, királyi főtárnokmester tegnap délelőtt a képviselőházban járt a kuria bíráskodásról szóló törvénytervezet dolgában.

Schönaich és Montecuccoli a Házban. A Házban ma fél tizenegykor megjelent Montecuccoli gróf tengerészeti parancsnok Lukács sorhajóhadnagy kíséretében. Jekelfalussy

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Szemelvények a postálkodás teréről!

Irtó és Krammer Károly 25 éves jubileumán felolvasta:
Novák György.

Mélyen Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Ha mindenki csak abba fogna bele, amihez ért, mennyivel másképp történe minden a világon. Hogy ne kalandozzok el a messze idegenbe, csak a mai estéről szólok. A postások általában értenek ahhoz, hogy miként kell egy-egy collegát bor mellett jubilálni, avagy bucsuztatni, de hogy hangversenyt rendezzenek a saját erejükből, pláne a postások leggorombább faja a pályaudvaristák; ahhoz kérem a szemtelenséggel határos merészség kell; no meg a hallgatóságba vetett oly nagy foku bizalom, mely mintegy megköveteli mindenkitől azt, hogy becses kritikai érzeményeit akarva nem akarva otthon felejtette légyen.

Ha nem is furcsa, de mindenesetre különös, hogy amikor szeretett főnökünket Krammer Károlyt jubilálni akarjuk, a saját katonái igazán felejthetlenné teszik a mai napot azáltal is, hogy dalárdai gixerekkel megsüketik a

hallgatóság egyik fülét; a symetria kedvéért, hegedü vinnyogással a másik fülét, szavalattal megrémítik a gyengédebb nemet; s végtére, hogy a vendéglős rossz konyhája felne tűnjék, felvonultatnak engem, hogy nagybecsű felolvasással elrontsam a publikum gyomrát, mielőtt a vacsorához ülhetne.

Hogy itt ülök ez asztal előtt, azt tudom, de hogy miként fog a felolvasásom bilanza egyezni, azzal nem vagyok tisztában ép úgy, mint a legutóbb Brassóba történt mozgós kirándulásom alkalmával.

Képzelnék m. t. H. és U. egy fertelmesen szép vasuti kocsit amely a Noé bárkájával egy időben készült, s melyben az »Ararat» hegy csúcjáról szálló portól kezdve a legujabb keltü kőszén füstig képviselve volt a tisztaság minden faja. Aztán tessék elképzelni a lázas sietséggel bedobált postai zsákokat, csomagokat, egy megijedt posta szolgát, s a kocsiba tuskolt alakot, engemet, kinek a mai nap ünnepelt főnöke egy ceruzát, meg rovatoló táblát nyom a markába azzal az utasítással, hogy ne feledjem el, miszerint Váradról indulunk s majd Brassóba érkezünk. Ezt összevéve megkapjuk a tartalék mozgópostást és felszerelését. Katonáéknál is legszebben néznek ki a tar-

talékosok, de ha a Narten-féle Bioscop felvételt készíthetett volna rólunk Váradtól Brassóig nem hiszem, hogy nem a tartalék mozgóposta vinné el a babért katonáék elől. Szóval, mint akkor úgy most sem vagyok tisztában, hogy tulajdonképp, mint hozom össze a bilanzt egyezését, de persze az én kedves kollegáim arra támaszkodva, hogy én vagyok a legrégebb házibutor a p. udvaron, s én szívtam magamba a hivatal titkait és élményeit, a mai jubiláris ünnepély alkalmával csakis én szedhetem azt össze. Kérem szépen ez nagy föladat, mert ha a p. udvari titkokat nyilvánosságra hozom, akkor magunk alatt vágom a fát, jobban mondva feltárnám azt a dombot, hol az igazgatóság tyukjai könnyed kapargálás után találnának szemet. (Kérem ne tessék Nied r. Egri urra tekintetni én nevet nem említettem.) Ha pedig pályaudvari élményekkel hozakodnék elő, akkor a m. t. rendezőségnek egy külön teremről kellett volna gondoskodni, hogy az »Uri estélyt» megtarthassam. Tehát hagyjuk a titkokat és élményeket, vegyük inkább számon, hogy mi is a posta?

Röviden s szárazon akként van meghatározva, hogy a posta összekötő kapocs, az állam szekerében a legfontosabb alkatrész, az ipar és

PFAFF KÁLMÁN

ajánl megbízható minőségű kalap különlegességeket izléses új formákban

Szigoruan szabott árak mellett.

üdvözölte. Később Schönaich jött szárnysegédével Urbán ezredessel. Schönaich üdvözölte a minisztereket, aztán felment a főrendek karzatára, hol rövid ideig időzött.

Hangok a dinasztia ellen. Nagy György 'Öszinte szó' címmel dinasztia ellenes cikket irt a Napba. A képviselőház ülésén Wekerle félrevonta Kossuthot:

„Még sem járja — ugymond — hogy valaki olyan cikket írasson, mint Nagy György. A király személyét talán mégis respektálhatná az olyan képviselő, aki egyébként támogatja a kormány programját. Az ilyen ember mégsem lehet a függetlenségi párt tagja. Kossuth is elítélte a cikk hangját és helyteleníti, hogy a függetlenségi párt kebelében antidinasztikus hangok szólaljanak meg.

Haladópartai akna. A Magyar Nemzet beavatott forrásból értesül, hogy Fejérváry nem volt a királynál, a király nem fogadta. Az egész kihallgatás mese és így a hozzáfűzött kombinációk elesnek. Haladópartai akna volt ez is, célja a koalíció kedvét lelohasztani.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, november 24.

Elnök: *Füst Gyula*, később *Náday Lajos*. Több elnöki előterjesztés és irományok bemutatása után következik az 1907. évi állami költségvetés tárgyalása.

Szalay László előadó a belügyi tárca költségvetését ismerteti.

Bredicsian Korjolan: Óhajtja, hogy eljőjön az az idő, midőn ők is, nemzetiségek, teljes bizalommal viseltessenek a kormány iránt, mikor ők is jó magyarok legyenek.

Fabri Károly: Előbb jó hazafiak, aztán magyarok.

Bredicsian Korjolan: Nem kérek senkitől oktatást.

Olay Lajos: Pedig szüksége van reá!
Bredicsian Korjolan: Áttér azokra a témákra, a melyekben a nemzetiségek tegnap részesítették. Először Vázsonyi támadt nekik, mert összeveszett egy újságíróval és akkor őket támadta. Azután jött Batthyány és kebelére ölelte a horvátokat. (Derűtlenség.) Pedig nem is vagyunk mi veszedelmesek, — folytatta, — mi szívesen csatlakoznánk bármelyik párthoz, amelyik a programunkat elfogadja. Melyiknek kell . . .

Felkiáltások: Egyiknek sem! (Derűtlenség.)
Bredicsian Korjolan: Szerényi és mások szerint. Próbáljon csak Szerényi Oravicára menni és ott mondani azt. (Derűtlenség.) Mig nem érvényesülnek az óhajaik, addig ő a tételt nem fogadja el. (A nemzetiségek üdvözlésekkel árasztják el a legnagyobb derűtséget keltve.)

Dobrosszlov Péter: Nemzetiségi kérdésekkel foglalkozik. Legutóbbi választásokból kitűnik, hogy a nemzetiségek politikája csak annak a töredéknek politikája, akiknek mandátumot adtak, nem pedig a nemzetiségi vidékiek ezreié, — ahol függetlenségi — alkotmánypárti képviselőket választottak. Oriási sok nemzetiségi iskola van hazánkban, ahol magyar nyelvet nem tanítanak s a magyar állam nem csak addig megy, hogy megtűri ezt, hanem még nagy összeggel segíti is őket. Erre példákat hoz fel. Hangoztatja, hogy nemzeti vidékeken mennyi pénzintézet van óriási alapítókéval, nem áll tehát az, hogy az ő gazdasági fejlődésüket visszatartják. Annál is inkább nem, mert a nemzetiségek gazdasági élete elég fejlődött és rendezett. Ebben az irányban tehát nem panaszkodhatnak. A politikai jogegyenlőségről beszél ezután. Allítja, hogy a nemzetiségek nincsenek elnyomva. Nincs kizárva természetesen, hogy azért vannak bajok, de ezek nem speciális nemzetiségi sérelmek, hanem közös természetiek, amelyeket szanálni kell.

Vannak nekünk közös ellenségünk, ez Ausztria. Fogjuk kezét nemzeti különbség nélkül, hogy a közös ellenséget lebirjuk az egységes nemzeti kulturát fejlesszük. (Helyeslés.)

A faji jelleg nem akadályozza ennek, az csak arra jó, s arra büszke is lehet mindenki, hogy

a fajában rejlő energiát kiváltsa s felhasználja a közös cél, a közös haza, a magyar kultúra (Elénk helyeslés) érdekében, mert csak így fogjuk elérni a mi igazságunkat, hogy Magyarország boldog legyen. (Elénk helyeslés, taps, szónokot számosan üdvözlik)

Szünet után.

Hodszsa Milán panaszkodik, hogy a megyei és községi autonómiából a nép akarata teljesen ki van zárva. Vázsonyit támadja, aki a koalíció házi demokratája, de csak feltételes demokrata, aki mint vándormadár mindig melegebb tájat keres.

Vázsonyi: Akkor volt tagja a koalíciónak, mikor az alkotmányért kellett küzdeni. Ma, mikor hatalmon van, nem tagja annak. De hol voltak a nemzetiségek, ez igazi vándormadarak, mikor egyéb jó madarak alkotmányunkat döngették? (Zajos derűtlenség, taps.) Sehol sem voltak, azaz, hogy igenis a döntésekkel szövetkeztek. Ilyen szövetséget nem keres. (Taps.)

Hentz Károly az orosz zsidók beözönlése ellen szigorú szabályokat kér.

A vitát hétfőn folytatják. A Ház áttér az

interpellációkra.

Apponyi felel Vládnak a hunyadmegyei tanfelügyelő rendelete dolgában, melyben a magyar nyelv tanítását követeli. A rendelet törvényes, csak forma hiba volt benne.

Vlád a választ tudomásul vette.

Adamovics István a tisztviselői óvadék elhelyezése dolgában interpellálja a pénzügyminisztert.

Molnár János: Halász Ferenc kultuszminiszteri tanácsost támadja, aki egy brosrút irt, melyben a felkezesi tanítóképző intézetekről azt állította, hogy hazafiságuk fogyatékos.

Apponyi az interpellációra avval felelt, hogy Halász nem megbízásból, csak privát ténykedésből irta a brosrút. Nem is azonosítja

kereskedelem éltető eleme. Ez mind igaz, de hogy a postát ez okok hozták létre azt meg kell tagadnom.

A postának nyoma van már a paradicsomban, akkor pedig még nem volt szó se államról, se iparról, se kereskedelemről. A posta és a levél forgalma egy, így tehát Adám már postás volt, hisz mindenki előtt tudja van, hogy ő postálkodott legelőször levelekkel a független levelekkel. Adám volt tehát az örökké fennmaradó posta megalapítója, e postát tökéletesbítették azután a paradicsomi idők mulva a szerelmesek. Hiszen ezeknek van mit eltitkolni mások előtt; s csakis két szerelmes találékonyága hozhatta létre a kölcsönös érintkezés e módját, s mert asszony is volt a dologban, a világ e két első szerelmesének postálkodása sem maradhatott titokba hamarosan hasznát vette a szomszéd asszony is. Ezt bizonyítja az is, hogy a »levél titok megsértése« mily kemény büntetéssel sújtatik, mert ugyan hoztak volna-e oly szigorú törvényt, ha csupán kereskedelmi vagy mondjuk állami titok megvédéséről volna szó? hisz a törvényhozók bizony megelégedtek volna a büntetés »elvi« kijelentésével, ha rózsaszínű levélkék nem busitanák a postást munka közben. A szerelmesek legönzetlenebb fentartói a postának,

s mert voltak, vannak és lesznek szerelmesek ezek élénkségétől ifjodik meg a posta, s nem fog megöregedni soha, s ezért képes elbirni azt a megterhelhetést is melyet most már a kereskedelem és az állam is reá ró. A posta ma már terebélyes fává növekedett, melynek termő hajtásai a távirtda és a telefon. Vannak ugyan e fén hatalmas visszahajtások is, mint a drótnélküli telegráf, az automata levélvitétel, s talán már fejlődik az automata levélhordó intézmény hajtása is, de hogy ezekből lesz e valamikor termő ág is az a messze jövő útka. A posta tehát az anya, a gyermekei a távirtda s telefon; de van anyósa is, s ez a vasut. A vasut s a posta egymással körülbelül oly anyósi viszonyban van, mint az a vő, a ki keres ugyan de az anyós támogatja egy kis aprópénzzel a háztartást.

Ebből magyarázható az az állandó zsörtölődés is, mely a vasut s a posta között fenn áll. Mert a vasut tudja, hogy ha megáll a kereke, a postás fájdalmasan sóhajt fel, hogy az anyós segítsége nélkül nem megyünk menyországba. Mégis mindamellett mondhatjuk, hogy a postának határa nincs, fel öleli az egész világot, s az örökké kutató, soha meg nem nyugvó emberiség egy újabb világrész

felfedezésén tárodozik, csak azért, hogy a szegény postások agyát újabb tarifával terhelhessék meg, s ha így haladunk, a jövő nemzedék postásai, nem a szolgálat megkezdése előtt, hanem 40 évi hűséges szolgálat után fognak vizsgálni. S ez nem is lesz rossz, mert legalább a postás ha nem is holtig, de a nyugdíjba menésig tanulni fog. Igaz ugyan, hogy a postásnak most is állandóan kellene tanulni, mert a »Rendeletek táranak« s a »Táron kívüli Rendeleteknek« se szeri se száma; s ha az abban foglaltak egy postás agyában mind elférnének, nemcsak az agy kerekei roppannának össze, de a muzeumba való fejtől megromlana még a spirítusz is, bova az ilyen telített fejet helyezni. De tessék elhinni, hogy még jó, ha ennyi mindent kívánnak a postástól, mert legalább a jó postás ismerve a kezelést (a b. c. jét), a többi a saját belátása szerint csinálhatja, s ha rosszul csinálta arra való az elmaradhatlan nyilatkozat, melynek mindenkor iőpontja »a szóban forgó küldeményre nem emlékezem« v. »a kezeim között egyáltalán meg sem fordulhatott« v. »a gyors munkában elvitettem«. Tévírányításnál pedig »valószínűleg egy másik borítékhoz hozzá tapadt a levél« stb. Ily esetekben az igazgató-ság nagytekintetű referensei előszedik a »Ren-

Üzlet áthelyezés és megnyitás!

Tisztelettel hozom nagyrabecsült vevőim és az uri közönség szives tudomására, hogy jó hírnévnek örvendő **szabó üzletemet** angol mintára berendezve az Orsolya-szüzek ujonnan épült **Fő-utcai palotájába** helyeztem át. Üzletem áthelyezésével az uri közönség kényelmére kívánok szolgálni, amennyiben eredeti **angol szabász rendszerem**, jó ízlésem és élisimert szaktudásom által az uri közönség részéről oly nagy mérvű támogatásban részesültem, hogy üzletem kibővítése mulhatatlanul szükségessé vált. Amidőn ezt az uri közönség b. tudomására hozom, bátorkodom b. figyelmébe ajánlani, hogy **valódi angol és skót** szövet különlegességekből a legnagyobb raktárt tartok.

A n. é. közönség szives pártfogását továbbra is kérve vagyok, Tisztelettel

Ifj. Erdős Albert uriszabó, Nagyvárad.

magát vele, de az irodalmi működést meg nem tilthatja. Nem ismer olyan katolikus intézetet, mely hazafiatlan, sőt az ellenkezőkről van biztos tudomása. Ha volna hazafiatlan intézet, elbánná vele. Legközelebb úgy is javaslatot ad be ezekre.

Az ülés vége kettőkor.

A jubiláló kórház.

Az irgalmasság cselekedeteinek vidékünkön egyik legszebb alkotása és eszköze a Bihar-megyei közkórház tegnap ünnepelte meg alapításának 100 éves évfordulóját.

Ünnepi színbe öltöztették fel azt a hatalmas menedékhelyet hol gyógyulást nyert és nyer ezer meg ezer ember.

A lefolyt ünnepélyből gyönyörűen emelkedik ki a kórházi kápolnában lefolyt istentisztelet, mely alatt a felső folyosó betegszobáinak ajtai nyitva voltak. A kápolnában felzendülő ének oly magas volt ott a rideg falak között. Olyan sok vigasztalást vitt az be a betegszobákba, a gyógyulást remélő betegek közé.

Az ünnepélyről adjuk a következőket:

A kórház ünnepélye fél tíz órakor vette kezdetét. A kora reggeli órákban nemzeti színtű és a vármegye színeit viselő zászlókkal feldiszítették a kórházat. Már 9 óra után megkezdődött a gyülekezés az érkezőket Sárting kórházi gondnok fogadta.

Az ünnepélyen jelen voltak Glac Antal főispán, Vinkler József, Fetsner Antal, dr Miskolczi Ferenc, Széchenyi Jenő, Novotny S. Alfonz, Szilágyi Dózsa, dr Bozóky Alajos, Papp Miklós, dr Halász Gyula, dr Gerő Sándor, Balázsházy Iván, dr Wallner Ödön, dr Gyöngyössi István, Csák Máté, Karácsonyi János, Hegyesi Márton, Fráter Imre dr, Waldmann Béla dr, Krüger Aladár dr, Nagy Ignác dr, Müller Salamon, Fisch Ernő dr, Matolay Károly dr, Vajna József, ifj. Vajna János, Sauth József, Imrik Károly, Wimmer Julián dr, Sárting

Endre, Rimler Károly, Baróthy Akos dr, Imrik Péter, Balogh János, dr Konrád Márk, dr Weisz Ernő, Papp János, dr Halász Lajos, Adorján Emil dr, Kiss Dávid, dr Ertl Mór, Répássy Mihály, dr Bartha Andor, dr Kun Jzidor, dr Meer Samu, dr Hlatky Endre, dr Révész Vilmos, dr Bene Menyhért, dr Fehér Sándor, dr Rácz Ödön, dr Popovics László, Csapó Dezső, dr Grósz Menyhért, Stark Gyula, dr Kenéz Károly és Glázár Emánuel.

A kórházi ünnepély istentelével kezdődött. A kórház kápolnájában Széchenyi Jenő apát kanonok mondott misét, melyet »Te Deum« elbőzött meg. Az istentiszteleten Halász Gyula és dr Knecht János kórházi lelkészek segédkeztek. A mise alatt az ápoló apácákól összeállított énekkar énekelt; dr Bartha János, dr Fehér Sándor, dr Kun Izidor kórházi orvosok pedig gyönyörű zeneszámokat játszottak hegedűn.

A mise után a rossz idő miatt a kórház kapuja alatt a Gerencsér József református kántor vezetése alatt a református dalárda a szózatot énekelte, melyet levett kalapokkal hallgatott végig a közönség. Szózat után dr Fráter emelkedett szólásra s a következő beszédet mondotta.

Mélyen tisztelt ünneplő közönség!

Az 1806-ik évben talán épen e napon ünnepet ült Biharvármegye közönsége. Megyei hajduk festői csoportja által kísérvé hosszú kocsisor vonult a székesegyház felé, hol Miklóssy Ferenc az agg kegyes püspök fényes istentiszteletben kérte az ég áldását a vármegye által ez évben felállítandó kislazaretumra. Jelenvoltak Beöthy László a vármegye katolikus és Kazinczy Dénes református alispánjának vezetése alatt a vármegyének akkor számottevő urai: Besenyei György, Lajcsák kanonok, gróf Zichy Ferenc, Vulkán Sámuel görög katolikus püspök, gróf Rádai Lajos, dr Sándorffy József megyei főorvos és még igen sokan. Mindnyájuk szívét igaz öröm hatotta át, hogy végre Biharvármegye is rendelkezik egy kis hajlékkal, hol a kimerült nyugalmat, a szenvedő enyhülést talál. Meg is jelölték egy kis még most is látható táblával az akkori még csak 12 ágyra berendezett kórházat, mely szerint e ház salutis et solatio aegrorum, vagyis a bete-

gek javára és vigasztalására van rendelve. Azóta 100 hosszú esztendő telt el. E hosszú idő alatt a kórház igyekezett rendeltetésének mindig megfelelni és bár időnként sok veszteség érte, mégis Sztaroveszky, Lukács és Fuchs József igazgatók vezetése alatt oly nagyságot ért el, hogy ha alapítóink Szabó Ferenc váradváraljai bíró, Püspöki Ferenc kanonok, Miklóssy és Lajcsák püspökök és főként Págen János nagyprépost felkelnének sirjuktól, bizonyára nem ismernék fel többé, hogy a városon kívül eső kis lazaretum az, melyből a mostani nagy intézet fejlődött, mely az elmebeteg osztálylyal együtt most már 700 ágygyal rendelkezik. Megváltozott a kis lazaretum környezete is. A négy kis faluból egy nagy város lett. Csak egy nem változott meg, ez a vármegyének szeretetteljes gondozása a kórházról. Ez hála Istennek öröklött nemzedékről nemzedékre és ez képezi biztos zálogát annak, hogy a kórház a jövőben is élni, növekedni és virágozni fog.

Es til Megdicsőült alapítói és jötevői kórházunknak, kiknek szívét a szenvedő ember társak iránt annyi igaz szeretet hatotta át, ti, kik jótékonyaságokkal annyi szenvedő könynyét töröltétek le, ti, kiknek nevét sem tudja már a mai kor gyermeke, szabad e rólatok megfelledekezni? Nem! Bizonyára nem.

Más helyen illetékesebb egyéniség méltatni fogja érdemeiteket s megőrzi neveiteket az elfeledéstől. Hadd legyen én most azon ezer meg ezer szegény beteg tolmácsa, kik jótékonyaságoknak köszönik életüket, egészségüket és kik teljes szívből óhajtják, hogy haló porotokban is áldjon meg benneteket az Isten. Diszes emlékoszlop illetve meg mindnyájotokat és talán lesz még idő, mikor az igaz emberszeretet e névtelen hősei méltóbban lesznek megőrizve az elfeledés ellen. Most azonban szegény viszonyaink mellett csak ez emléktáblát szentelhetjük emléketeknek, melyről most fog lehullni a lepel. (A kórház főutcai falába illesztett emléktábláról a leplet levették.) Buzdítsa ez az emléktábla az utódokat, hogy az ősök nyomdokain haladva, szeretettel ápolják ez intézetet, úgy amint a szeretett alkotói. Es hirdesse ez mindenkinek, hogy azok, kiknek szívét jó és nemes indulatok hevítik, kik érzéssel bírnak a szenvedők nyomorúságai iránt,

deledek tarát s 3 hét alatt kiböngészik azt a pfust, hogy mely szerint is kellett volna eljárnia a szegény kezelő postásnak, a továbbítás pillanatában.

De térjünk át a posta intézmény szűkebb körü hazájára, melyben mi élünk s vagyunk vagyis Nváradra.

Tisztelettel felkérem b. kollegáimat, hogy ha egyséket személyesen neveznék is meg, ne érezzék magukat megterhelve; elvégre a jelenlegi helyzetemben nem tehetek egyebet, mint, hogy minden egyes, magát megterhelve érező kollegának egy »Levonó-ívet« bocsájtok rendelkezésre, amelyben felsorolt tételeket a jubileumi számvevőség minden esetre acceptálni fogja.

A nváradai pt. igazgatóság, a magyarországi postának egy nagy szabású farmja, mely Nváradon 5 ös fogattal rendelkezik, lévén 5 posta hivatal, s van 3 csikója is, ezek a tisztelt kollegák, a Gyűjtők. Az 5-ös fogatban rudas az I-es, nyerges a II-ös sz. hivatal, mert ezen van a legtöbb el nem ismert teher. A rudasnak, az I sz. hivatalnak vannak kiegészítői a 3-as és 5-ös sz. hivatal, s így a tehertől lassacskán több egyetmás átvándorolt hozzájuk. A II. sz. hivatalnak, a nyergesnek segítsége nincs, de van három rakoncátlan csikója, a gyűjtők, akiknek

hibájáért nagyon természetes csak a nyerges kap ki. S sajátságos, hogy a közmondás valóra válik itt is, mert a tek. ig. referensei is mindig azt a lovat ütök az 5-ös fogatban a leggyakrabban, amelyik ha nem is a legjobban, de mindenesetre a legtöbbet huz. Nagyon természetes, hogy az 5-ös fogatot az idők járása megviseli, de gondoskodva van, hogy a hibák azonnal javíttassanak, ezért fel is vannak állítva a különféle javító műhelyek, melyek műhelyben ügyosztályoknak nevezetnek. — E műhelyekben felállított »üllők« sajnos nagyon gyakran használatnak s a pöröly Isten ugye jól működik.

De kell is, hisz a fiatal postásokra nagyon is kell alkalmazni a közmondás igazát, »hogy addig üsd a vasat, míg meleg«. Mert ha az ifju nemzedék eljut a postások »megjegecsedett stádiumába«, amit tisztelettel legyen mondva »főtisztviselők« neveznek, ott már nehebben menne az idomítás mestersége. De értenie kell az Igazgatóságnak a kertészkedéshez is, hisz ő van hivatva a fiatal csemetéket elültetni. A különböző tanfolyamok melegágyából szétküldött gyenge palánták helyes elhelyezése igazán nagy gondot okoz. Némelyik csak üvegházi növény, s ez csak az I. és III. sz. hivatalban él meg; a másik a kerti vetemé-

nyek sorába tartozik s hasznavehetősége csakis a II. hivatalnál tűnik ki. A futó homokot szerető palánták Debrecenbe Ny. házára kerülnek stb. De vannak disznóvénnyek is, ezek egyik helyről a másikra ültetgettetnek, majd más Igazgatóság kertjébe kerülnek, hol rendszerint kivessznek. E kertészkedéssel az I-ső ügyosztály foglalkozik. A többi ügyosztálynak pöröly van a kezében, mellyel oda üt, ahova kell s ha véletlenül nem oda üt, hát az se nagy baj, hisz minden posta táv. hivatalnak fel kell szerelnie lenni kioldadó biztosítókkal.

Tehát a postának meg van a növény világa, s ha ez van, úgy kell lenni »ásvány« országának is, ezt követeli a természet rendje. A postás »ásvány« világa körülbelül ott kezdődik, mikor valaki egy bizonyos fiz. fokokozatba leülledett. Ezeket idők folytán belepi a moha, a feledés pora s vagy akkor kerülnek felszínre, ha egy-egy ujjalant elültetések a kertész egy kicsit mélyebbre ásott, vagy pedig egy-egy nagyobb előléptetési árvíz lesodorta róluk a homokot s mint megkövesedett postások kerülnek elő. Ezek a megkövesedett postások alkotják a posta intézet azon házáat, hol a palánták az ifju csemeték védelem alatt fejlődhetnek. De nem okvetlen következnek, hogy növény postásból, ásvány postás lesz, vannak

Ujonnán nyílt üzletemben,

a mely fővárosi mintára van berendezve, raktáron tartom a legizlésebb kalapokat, fehéreneműeket, nyakkendőket és mindennemű uridivat cikkeket. — Férfi fehéreneműeket és angol női ingblousokat mérték után készítek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Lukács Aladár

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA.

Az Orsolya-apácák új bérpalotájában.

s azokon segíteni is óhajtanak, nem hálnak meg, mert emlékükhöz hálás szívünkben örökre él és élni fog.

Fráter beszéde után felzendült az Isten áldd meg a magyart, mely után a közönség az emléktáblát tekintette meg.

Az emléktáblába a következő felirat van bevésve:

1806—1906.

A szenvedők e hajléka száz éves fennállásának emlékére, az alapítók iránti hálás kegyelele jeléül, az utódoknak buzdításul emeltette ezen emléktáblát Biharvármegye közönsége 1906. november 21-én.

A megyei közgyűlésen.

Az emlékünnepe a kórházban ezzel véget ért. Második része a vármegye házában következett, hol rendkívüli közgyűlés volt. A közgyűlést pontban 11 órakor nyitotta meg Glac Antal főispán. A közgyűlés megnyitása után a kórház 100 éves fennállásának emlékére Hegyessy Márton tartott beszédet.

Hegyessy mivel két fontos tárgy volt még felvéve, az idő rövidsége miatt is csak röviden krónikaszzerűleg vázolta a kórház történetét. Beszédjéhez nem áll sok adat rendelkezésére, mivel Ravasdy István császári és királyi helytartó 1853-ban a kórház iratait magához kérte és azokat többet vissza sem adta. A kórház történetét a meglevő rövid jegyzetekből tudta összeállítani.

A jelenlegi kórház előtt Székelyhidon, Konyáron és Belényesben már volt kórház. A megye székhelyén azonban nem volt. Egy megfelelő kórház létesítését határozta el a vármegye 1802-ben. A létesítendő kórház alapításához az első alapítványt Szabó Ferenc várad-váraljai bíró tette. Az indítvány azonban tulajdonképpen csak 1805-ben lett végrehajtva. Ebben az évben kezdődött meg az általános gyűjtés.

A gyűjtés legnagyobb eredménnyel a nagyváradi klérus részéről történt. Miklóssy Ferenc püspök 1000 forintot, gróf Csáky Lajos 200, Püspöki Ferenc 1400 forintot adományozott. Püspöki Ferenc adományát a végrendelet értelmében Lajcsák Ferenc kanonok 5000 forintra egészített ki. Ezekből és az apróbb adományokból tekintélyes összeg gyűlt

össze, és így 1806-ban a kórház mai területét 17000 forinton megvették Boronkai Györgytől. Ez a vétel 1906. március 25-én történt. Még ez évben fel is épült a kórház, mely 12 ágyval volt berendezve.

A vezetőség érezte, hogy a betegeknek nemcsak testi gyógyulás, hanem lelki gyógyszer is kell. Ezért 1807-ben gróf Csáky László kanonok a kórháznak kápolnát építtetett a Kazinczy Dénes pedig a most is meglevő Lázár föltámasztását ábrázoló képet ajándékozta. Mikussay Ferenc egy arany kelyhet adományozott. A következő vasárnap lett felszentelve a kápolna. A felszentelést Jedluska Antal kanonok végezte.

Lassankint kezdődött fejlődni a kórház. Így 1830-ban a kórház vagyona 39213 forint és 52 fél krajcár volt, melyet a gyűjtés alapján hoztak össze. Az egyház 103,309 forint és 29 pengő krajcárt adományozott. Legtöbbet adtak gróf Kolonus László 8000, Lajcsák Ferenc 6000 frt. később még 4200. A szabadságharc után 10000 forint veszteség érte a kórházat is, mert a bécsi kormány a Kossuth bankok értékét megsemmisítette.

Ezután az orvosokra tért át Hegyessy. — Első orvosa volt a kórháznak Sándorffy József orvos, az ismert mecenás, ki működését nem kívánta díjazni, ingyen vezette a kórház ügyeit sőt még 500 forintot is adott a kórháznak. — Halála után Sztaroveczky Károly lett a főorvos kinek érdemeit az uralkodó is elismerte azért hogy öt nemesi ragra emelte, az abszolút korszak alatt. Grósz Frigyes volt a főorvos. Utána következtek Ertsey Imre, Lukács József, Fuchs József, Korda Kálmán és ma dr. Fráter Imre (hosszantartó éljenzés.)

1853-ban lett a kórház nyilvánossá. Akkor az ápolási díj 30 pengő krajcár volt, a különbözetet évnegyedenként az állam 1600—2000 forinttal segélyezte. Ebben az évben lett emeltes a kórház, mely eddig csak földszintes volt. Az építkezés Ferenczy Ferenc érdeme. Ugyancsak neki köszönhető a kórházat illető államsegély kieszközlése.

Az utolsó változtatás napjainkban történt, amikor is a vármegye 700,000 koronát szavazott meg az elmekórház felállítására.

A kórház vezetését 1860-ban vette át a megye. Jelenleg Széchenyi Jenő, Miskolczy Ferenc, Fráter Imre dr. vezetése alatt áll a

kórház vezetése. Indítványozza a szónok, hogy ezen férfiaknak eredményes működéséért a közgyűlés jegyzőkönyvileg fejezze ki elismerését. Ezután a szónokot lelkesen megjelnezték.

Hegyési beszéde után Pally Lajos indítványozta, hogy a szónok beszédét a vármegye nyomassa ki és azt a bizottsági tagok között osszák szét. Pally indítványát a közgyűlés nagy lelkesedéssel fogadta el.

Rendkívüli megyei közgyűlés.

Biharvármegye tegnap délelőtt 11 órakor rendkívüli közgyűlést tartott, melynek 3 tárgya volt. Első tárgyával, a kórház jubileumával más helyen foglalkozunk. A közgyűlés másik két tárgya igen fontos volt és meglehetősen számú megye bizottsági tagot is hozott össze.

Pontban 11 órakor Glac Antal főispán megnyitotta a közgyűlést. A megnyitás után mindjárt bejelentette, hogy az uralkodó házat gyász érte Ottó főherceg halála által. Indítványozza, hogy az elhunyt főherceg nevét a közgyűlés jegyzőkönyvileg örökítse meg és a vármegye részvétét az alispán által Mária Jozefa előtt feliratilag tolmácsolja. Ezt az indítványt a közgyűlés egyhangulag elfogadta. Ez után bejelentette a főispán, hogy Bujanovits Rudolfot tiszteletbeli szolgabíróvá és Bölöny Andort tiszteletbeli tiszti alügyészsé nevezte ki. A főispán bejelentését a közgyűlés tudomásul vette.

A kórházi ünnepélyre vonatkozó rész után következett a közgyűlés második tárgya a megyei alkalmazottak illetményeinek megállapítása.

Baranyi András megyei főjegyző bejelentette, hogy a miniszter által a IX—X fokozat be lett töltve és így a tisztikarban általános előléptetések történtek a fizetés terén. A számvétségnek kiadott miniszteri rendelet már teljesen foganatosítva lett. Bemutatja az új fizetési tételeket, melyek szerint a jövőben fogják kapni fizetéseiket. A tételek külön külön való felolvasát a közgyűlés nem kívánta, mindenben helyben hagyta a szakosztály által elkészített javaslatot.

Ezután következett a megyei telefon hálózat kiépítése.

kikre jó időjárás esik, kiknél az előléptetési locsolás rendszeres időben történik, ezek fává növekednek s csak a nyugdíjba menéskor tárgyalhatók az ásványtan keretében.

De van a postának állatvilága is. Nem is kell ahhoz bővebb magyarázat, hogy a jó postás a legjobb háziállatja a kereskedelmi miniszteriumnak. Huzza az igát türelmesen. Szekerére egyforma bizalommal s egyenlő joggal rakja terhét a világ minden fia. Egyforma gondossággal szállítja a »diplomatiát,« »a kereskedelem,« a rózsaszinben látók leveleit ép úgy, mint a »Balogh Máriának« szőlőt, melynek akár ki van fizetve a bilyogja s pecsétje, akár nincsen. Mindamellet a postások állatvilága különféle fajokra oszlik. Ezek felsorolása nagyon bajos volna. Legelterjedtebb faja a Nagyváradi 2. sz. postahivatalnál van, hogy melyik? . . . én nem mondom meg, azonban »Újházi Ede« szótárában megtalálható. Van azonban a postának egy különösen figyelemre méltó, eleven, mindent átkutató, gyakran sok kellemetlenséget okozó kis állatkája, melyek sokszor igen nagyra tűnnek fel. Ezek a kukacok, kik a számvétség műhelyében ütötték fel tanyájukat. Hasznavehetetlenségüket nem méltatom, mert Daday Jóska biztosan megharagszik, Buzás Gyurka nemzetiségi gyűlölködést látna szavaimba s ha egyéb büntetés nem érne, hát a hébe-korba elforduló utiszámlát nem há-

rom hét, de három hónap alatt in éznék s csak azért is.

Ha már ennyire mentem a részletezésbe, nem mulaszthatom el, hogy fel ne osszam a postásokat a »jó« és »rossz« postás fogalma szerint is.

Mint hogy minden postás munkánál még a »drót huszároknál« is fő az egyenleg, mondhatjuk, hogy jó postás az, kinek egyezik az egyenlege. Rossz postás az, ki vagy többlettel vagy hiánnyal dolgozik. A nős postások e szokásaikat megtartják a családi egyenleg vezetésénél is.

Vannak kik a jó postás színében akarnak feltűnni s felette nagy gonddal vannak, hogy a házi egyenlegük mindig egyezzen. De vannak azonban, kik ha nem is hivatalban, de otthon azon rossz postások közé tartoznak, kiknek családi egyenlegük többlettel zárul. A nőtlen postások persze örülnek, hogy nekik mégcsak a hivatali egyenleggel van dolguk, nem is nekik való még a másik, tessék elhinni, hogy a hivatali egyenleget sem vezetik még úgy, hogy egyezzen. Az még csak jó volna, ha a többletek miatt öltene haragos ábrázatot a p. udvar hős telítelvizsgálója Mónus Ferenc (ki melleleg feldvel in der Reserve.) De a hiányok csalják ki Kocsis Zoltánból, mint ispanból azokat a gyönyörteljes kitakadásokat, melyek csak azért nincsenek vele összhangba,

mert neki leálló bajusza van, holott ahhoz huszár őrmesteri 2 méteres bajusz szükségeltetnék.

No és ha a hiányt valamelyik kénytelen a keserves filléreiből fedezni, kihallatszik a ptári ketrecből, amint Salamon Jakab stentori hangon fujja. »Semmit sem tarts csekélységnek,« még engemet, se teszi hozzá szerényen. Salamon ptárosunk legfőbb érdemei 1. hogy mint pénztáros eddig még csak a napot, lopta a ptárt azonban nem.

2. Az összes kollegák közül ő utazik leg-többet Európába.

3. Hogy mindig akar, de sohasem mer megnöszülni.

Ellenzárosa Miklósi Miklós főtiszt, ki ha már a ptárost valami felől meggyőzni nem tudja, hát összeszidja. E. Jaj! kmf! A politikára azonban nem sokat ad a vigkedvű ft., mert azt mondja: hogy kérem sosem tudjuk, hogy a kutya mikor vedlik, csak azt látjuk, hogy már szép szőre van. Ebbeni vélemény nyilvánítását bizony megirigyelte volna tőle a mindenkori politikások apamestere is a ravasz Machiavelli.

A főnöki iroda sokak által irigyelt helyiségében Pap Ábris a jubileumi gondok nagy komolyan gyártja az igazságos aktákat, s ha a főnök ur nem ügyelne rá, a pedantériája bizony oda sodorta volna, hogy a saját maga szá-

Eigner Ede és Társa

különlegességek áruháza

Nagyváradi, Bémer-tér.

Kobrak cipők

egyedüli raktára!

Nagy választék női-férfi- és gyermek cipők-

ben a legelegánsabb és legjobb kivitelben.

Szolid kiszolgálás!

1752. Szabottárak!

Vidéki és helybeli telefon 695

A szűkebb körű bizottság, melynek ki lett adva az ügy kész tervezettel járult a közgyűlés elé. A tervezet szerint a jövőben a megye minden községben, illetőleg minden jegyzőséghez be lesz vezetve a telefon. Ezenkívül minden községben mely alkalmas közép pontja több községnek telefon központ lesz létesítve.

E három tárgy után a jelen volt Bölönyi Andor az ujonnan kinevezett tiszteletbeli tisztü ügyész letette a hivatalos esküt, melynek megtörténtével a közgyűlés véget ért.

UJDONSÁGOK.

Tisztelettel felkérjük vidéki előfizetőinket, hogy úgy hátralekban levő, valamint a jelen negyedre szóló előfizetéseiket mielőbb beküldeni sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

*** Az olasz-i plébános beiktatása.** A váradi katolikusoknak, különösen a nagyváradi olasz-i hitközségnek ünnepe lesz ma. Ez alkalommal iktatják be az új plébánost: Imrik Sándor Zoltánt diszes állásába. Az ünnepségből kivieszi részét az olasz-i kath. polgárság, a mely igaz örömmel fogadta Imrik kinevezését a püspökség székhelyén levő plébánia vezetésére. A beiktatási ünnepély a váradi-olaszi plébánia diszes, új templomában ma, vasárnap délelőtt megy végbe. A beiktatást dr. Vucskics Gyula kerületi esperes végzi. Reggel 9 órakor Veni Sancte-val kezdődik az ünnepély s utána felolvassák a kinevezési okmányt, az ünnepelt leteszi a plébánosi esküt s dr. Vucskics Gyula az új plébánost beiktatja hivatalába. Ezután az új plébános megtartja ünnepi szent beszédét s az ünnepélyes szent misét. A beiktatás után a plébánián fogadja az új plébános a katolikus kör s a kath. tanítótestület küldöttségeket. Délben a plébánián az új plébános ebédet ad, melyre a hatóságok fején kívül számosan hi-

vatalosak úgy a papság, mint a világi hívek köréből.

*** Bozóky mérnök állapota.** Bozóky Béla vasuti főmérnök állapotában mint értesünk, javulás állott be. A beteg még mindég nem nyerte vissza beszélő képességét, de állapotában biztató javulás következett be.

*** A vezérkar új főnökének kinevezése.** Hötzenorfi Konrád altábornagyot a király tudvalevőleg kinevezte a vezérkar főnökévé Beck gróf utódjául. Az erről szóló legfelső királyi kéziratnak, mely a hivatalos lap mai számában jelent meg, szövege a következő:

Kedves Hötzenorfi Conrád altábornagy!

Kinevezem Önt az összes fegyveres erő vezérkarának főnökévé.

Kelt Bécsben, 1906. évi november hó 18-án.

Ferencz József, s. k.

*** A tüdőbetegek érdekében.** A tüdőbetegek részére felállítandó rendelő-intézet érdekében megindított mozgalom, mint örvendetesen értesülünk, mind nagyobb arányokat ölt s a város előkelő társadalmában élénk visszhangra talált. A jótékony cél érdekében eddig megtartott matiné és estély mintegy 1000 koronát juttatott a rendelő intézet alapjára. Tervbe van véve, hogy színielőadást, sétahangversenyeket és estélyeket rendeznek a humanus intézmény javára. Báró Karg János ezredes, a József ezred derék parancsnoka készséggel ajánlotta fel, hogy az ezred zenekarát öt sétahangversenyre ingyen átengedi. Özvegy Des Echerolles-Krusper Sándorné, özv. Schwarz Jakabné, Nadányi Károlyné és özv. Grunwald Henrikné urnök, mint a nőegyletek vezetői, estélyt rendeznek a jemes célra. Somogyi Károly színigazgató színielőadást rendez, amelynek teljes jövedelmét juttatja a rendelő-intézet javára. A mozgalom sikere érdekében Glac Antal főispán, Rimler Károly polgármester. dr

Vucskics Gyula, Mezey Mihály, Fleischhacker Gyula, dr Radó Ignác és Gerő Sándor dr buzgólkodnak.

*** A városi szolgák kérelme.** Nagyváradi város tanácsa nagyon mostohán bánik el a fizetésrendezés kérdésében a hivatalszolgákkal. Ezek a kis emberek alig pár száz korona fizetést kapnak szolgálataikért még akkor is, ha a tervezett fizetésemelés keresztül megy a törvényhatóságban. A többi hasonló fizetésű és állású városi alkalmazottakkal szemben a jóakaratan elment addig a tanács, hogy legalább a felemelt fizetésük egész összegét kapják mindjárt az életbelépéskor. A szegény szolgák külön kérvényt is adtak be még idejében, hogy legalább reájuk is kiterjessék ezt a csekély kedvezményt, azonban a kérvényt még elő sem terjesztették, sem a törvényhatóságban, sem a pénzügyi bizottságban, pedig alig 2—3 száz koronáról van szó. Reméljük azonban, hogy a törvényhatóság teljesíti kérésüket.

*** Szerb egyházi kongresszus.** A gör. kel. szerb egyházi kongresszust, mint nekünk a fővárosból jelentik, a király új naptár szerint december hó 23-ára hívta össze Karlócára. A kongresszus tanácskozásait Brankovics szerb pátriárka fogja vezetni vagy helyettese, akit alelnöknek választanak meg. A kir. biztos személyére nézve megállapodás még nincs. — A Brankovics—Zákó—Polit-párt Zákó Milánt óhajtáná kir. biztosnak. Ezzel szemben nagy pártja van Teleki Arvéd grófnak, akit az új és ó radikális párt akar. Számításba van véve még Hadik Sándor gróf is, aki mellett az ellenzéki főpapság hívei állanak,

*** Nem véleményezik a borszáritó felállítását.** Rezső István nagyváradi lakos a közbiztonság mellett bélmosó és béltisztító telepet szándékozik felállítani s ez iránt beadta kérelmét a városhoz. A főmérnök és főorvos az engedély megadását ellenzik, részben azért, mert a helyiségül tervezett fabódé nem felel meg a célnak és az egészségügyi követelményeknek, részben pedig azért, mert az átalakítás után az új vágóhid teljesen fel lesz szerelve a modern követelményeknek megfelelő bélmosó és tisztító helyiségekkel.

mára is utaltatott volna ki már birságot. — Egy másik fabrikálja azon dolgokat, hol az igazsághoz vezető utat »Labyrinth«-szerűen kell feltalálni az Ig. referenseinek. Petz Mihály bátyánk pedig oly büszke, hogy ő csak a nyomozóval, no meg a rendőrség kényszer. kézbe. oszt. val áll szóba. Az egész pudvari hivatal pedig egy nagy malom, hol megőröldik az ember, meg a munka, de még a felszerelés is rövidesen. Legelőnkebb a hivatal a vasutak érkezése idejében ilyenkor minden oduban mozgognak, ajtók, ablakok nyitódnak, záródnak s ki-ki a tehetségéhez képest ordít illetve intézkedik.

Ha ilyenkor egy fonográf felállítható volna, körülbelül ily hangáradatot adna vissza. Kőtegelni! zsákolni! 58 Bpest író, Távirat! Express! 562 Locó 3, 12 Leitomischl, Irja már! Mennyi fut! Mp? Itt a vonat! 619 Kolozsvár! Leszámolni! Vigye már! Amennyiben! Flóris! hozzon egy pár virsli! E mellett mint méltóztatnak látni van e hivatalnak deklamálójá, dalárda, bandája, szóval az egész egy nagy banda, nem is csoda tehát ha e banda vezetésébe Krammer Károly főnök ur nemcsak hogy belefáradt, de bele is öszült

Ha már a 2-ös sz. hivatal letárgyaltuk, miért ne lehetne az I-es számot is egy kissé megfésülni, hisz ez annyival is inkább megérdemli, mert ez az »elite« hivatal, itt van a legtöbb üvegházi növény postás, de meg nem is árthat neki, hisz ez a legbiztosabb hivatal, hisz tudjuk mindannyian, hogy még a háboruban is, az az épület melyen »a piros kereszt« fehér mezőben fénylik, mindenkinek a védelme alatt áll.

Ezen sorskegyelte hivatal három főrésze

oszlik p. t. íf. ez utóbbi osztályban kizárólag a hölgy kollégák látják el a szolgálatot, valószínűleg azért, mert a bábeli nyelvzavarhoz hasonló Chaoszban a férfi kollégák oly választ adogatnának a feleknek, hogy a sestetegő istennyila minden percben beütne a ttfonba.

Igy csak a hölgy kollégák kapnak gombaságot, de ők nem adnak, csak ha lehet, mert egy rettenetes »basa«, akarom mondani revisor áll a hátuk megett, ki mint a rossz nyeivék mondják, unalmában azzal mulat, hogy folyton jegyzőkönyvet vesz föl: a leüléről, a felállásról, a himezésről, a hámozásról, a kimenésről, a hangos, vagy nagyon lassu beszédéről.

De azért legjobb dolguk van e hivatalbelieknek, mert Soós Jenő a főnökük, ki ha kemény szigorral uralja! a lábai rögtön sugják, hogy »Neuralgia.«

S ha valamit el akarnak érni a kemény szívű főnöktől, rendszeren esős időben járulnak elé. Különbön sokszor csak azért fárad fel a hivatalba, hogy megnézze, kit bocsásson haza. Ugy éljek én, hogy ez igaz!

A III. sz. hivatal Gólya főnök ur vezeti, ezt bizonyítja ő maga, sőt Lippert, Váradi, Farkas, Weiszberger kollégák is. — S ha majd a tkttt. Ig. egyszer valamikor arra a tapasztalatra jönne, hogy az I. és III. hivatal személyzete a munkától túlterhelve, elcsigázva van, úgy tisztelettel megemlítem az »express vonaton« haladó congresszus vezetőségének, méltóztatásuk előjegyzésbe venni, s alkalomadtán a tek. Igazgatóságot felkérni, hogy az I. és III. hivatalnál a túlfeszített munka mellett

görnyedőket egy kissé jobb sorsban érdemesítse s a II. sz. hivatal bandájával cserélje fel, hisz ezek úgy is módfelett sok szabad idővel s könnyed munkával rendelkeznek.

Ezen áthelyezéseknél azonban különös gond fordítandó arra, hogy Ferenczi M., Kovács K., Pap. Abr. kollégáink a III. sz. hivatalhoz kerüljenek, különben azt hiszem, hogy most már maguk inkább fogják is kérelmezni.

Miként méltóztatnak látni, Váradon tehát 3 kincstári hivatal van, mindeniknek van egy főnöke, s mindenik egy-egy főtitkárságot képvisel, s mint ilyenek, nagyon hasonlítanak a »János-vitézhez.«

János-vitéz legendájában szerepel egy tó »a kék tó« v. az »élet-tava« e tóba János-vitéz egy rózsát dob s a nagyváradi színházban hármát kap helyette.

A mi János-vitézünk: Krammer Károly, Soós Jenő, Gólya Béla már régóta keresik azt az előléptetési »kék tavat« a »felügyelő-ségi élet« tavát, de nem lelik, pedig ők szívesen bedobnák e tóba a jelenlegi három rózsát, hogy csak egyet kapjanak helyette cserébe, sajnos, a k. m. emelő és süllyesztő készüléke nem akar működni.

De bocsánat, M. T. H. és U. úgy veszem észre, hogy teljesen legombolyított beszédem fonala, s ideje is, mert ha az én főnököm hűséges érdemtelen szolgálatáért 25 -vet kapott, ugyan mifajta 25-öt kapok én mindazokért, miket elmondottam, ha jó korán meg nem nemulok.

* **A külvárosi iskola új helye.** Nagyvárad város eddig is nagy áldozatot hozott a tanügynek az ellátására, pedig még évről évre emelkednek ezek a kiadások. Különösen a tanulók megnövekedett számához képest nem bír elég iskolahelyiséggel. A külvároson az óvoda mellett levő köztérre tervezett egy fiú és egy leányiskolát; azonban a törvényhatóság ezt a tervet nem fogadta kedvezően. Most azután már lehetetlenné van téve, hogy oda építsék fel az iskolákat, mert a területet ketté szeli az ősi vasút. A városi tanács más alkalmas terület után nézett s mint halljuk, már talált is megfelelőt. A lóvásár-térrel szemben levő Panker-ház és telek megvétele iránt most folynak az alkudozások. Ez a telek teljesen megfelelő iskolának, mert óriási nagy s közvetlen közelében van a külvárosnak. Alkalmas arra is ez a hely, hogy az iskolát nagyobb méretben építsék s Ujváros szomszédos utcáiról is oda járassanak a tankötelesek. Pár évvel ezelőtt igaz, hogy jutányosabban meg lehetett volna venni, de akkor meg akarta takarítani a város a terület költségét.

* **Pénztárvizsgálat a városnál.** Rimmer Károly polgármester tegnap megkezdte a városi pénztár vizsgálatát. A vizsgálatnál, amely több napot vesz igénybe, Tóth Márton tiszti ügyész, Ragány János főszámvevő és Furicskay Barna segítőknek a polgármesternek.

* **Lemondás a virilisi jogról.** Hoványi Géza dr Nagyvárad város jövő évi legtöbb adót fizetői között fel van véve, adója után. Mivel azonban dr Hoványi Géza mint választott városatyja foglal helyet Nagyvárad város törvényhatóságában, a polgármesterhez intézett nyilatkozatában virilisi jogáról lemondott.

* **Szánalmas együgyűség.** Szörce kis községben Kőnczey Lajos 17 éves fiú a miatt való bánatában, hogy leánytestvére férjhez ment s ő egyedül maradt, agyonlőtte magát.

* **Megszökött nagykereskedő.** Már említettük, hogy a Berger Ignác és fia Bihar-diószegi nagykereskedő cég ellen csődöt kértek, mivel a cég egyik tagja Berger Miksa megszökött. A nagy bizalomnak örvendett cég majdnem egy millióval károsított meg egyeseket s a megszökött cégtárs százezer koronánál nagyobb összeget vitt magával. Rengeteg váltó van letéve a pénztárakban s ezek aláírói 20-80 ezer koronáig vannak érdekelve, nemcsak a rokonok, de idegenek is. A szökevény elfogatása iránt a legszélesebb körben megtették az intézkedést, de az elfogatásról még nem érkezett hír. Valószínűleg nem is fogják el, mert Amerika felé vette útját s már tengeren van. A hitelezőkkel most egyezkedni kívánnak az itthon maradt cégtársak, s a csődnyitás iránti kérvényt visszavonták. Erre nézve a következő értesítést vettük:

Berger Ignác és fia bihariószegi nagykereskedő cég megkérte maga ellen a csődöt, mely ügyben tegnap volt a csődnyitás iránti tárgyalás Szegedy Lajos törvényszéki bíró előtt. A tárgyalás elején Berger Menyhért az egyik beltag, ki a csődöt kérte, kijelentette, dr Váraay Ferenc ügyvédje útján, hogy a csődnyitási kérvényt visszavonja, mire az ismeretlen helyen tartózkodó Berger Miksának a törvényszék által kirendelt ügygondnok dr Váradi Odón szintén ki jelentette, hogy a csődnyitást szintén nem kívánja, mire ennek folytán a törvényszék a további eljárást beszüntette, a cég részéről az egyezségi tárgyalások megindultak.

A megszökött nagykereskedő állítólag, mint Diószegről jelentik egy ottani leánynyal együtt hagyta el a falut. A kereskedőnek tele-

sége is van, kivel csak nem rég lépett házasságra.

* **Matiné a Mensa Academica javára.** A nagyvárad kir. katolikus jogakadémia ifjúsága ma délelőtt 11 órakor tarja a Kereskedelmi Csarnok dísztermében az alakítandó Mensa Academica alapja javára első vándormatinéját. Az a nagy érdeklődés, mely a jogászfjúságnak a Mensa Academica létesítésére irányuló buzgalmát városszerte kíséri, már eleve biztosítja a matiné fényes sikerét. Meg is érdemli ezt az érdeklődést a matiné gazdag és változatos műsora melyet a Mensa-bizottság nyújtani kívánt a közönségnek azért az áldozatért, melyet a nemes intézmény céljaira szíve szánt. A matiné szereplői mindnyájan példás buzgalommal, ami tehetségüktől telik, a lehető legjobbat igyekeznek nyújtani a vendégek nemes gyönyörködtetésére. Buzgalmuk nem is fog kárba veszni, hanem bizonyára kivívja majd azt a fényes erkölcsi sikert, amelyet lelkiismeretes igyekezetük megérdemel.

A matiné műsora a következő:

Műsor:

1. Prolog. Irta: Pelle János, jh. Elmondja: Brányi Bözsike.
2. a) Erkel Ferenc: Ima a hazáért, b) Rákóczy Induló. Előadja: Az Orsoi-zaárda tanítónőképző intézetének ének- és zenekara Kürti István vezetése alatt.
3. a) Drdla F.: Szerenade, b) Hubay I. Csárdajelenet. (Pici tubicám . . .) Hegedűn előadja: Mezey Zsigmond jh. Zongorán kíséri: Várszeghy Lajos, jh.
4. Coppee: A hajótörés. Szavalja: Dallos Ferenc, jh.
5. Dalok. Zongorakísérettel énekl: Huber Irénke.
6. Lavotta szerelme. Quintett. Előadják: Drágány Sándor, Pescariu Jenő, Pelle János, Brandt Vilmos és Hámory Lajos joghallgatók.
7. Pályám emlékezete. Irta: Katona Sándor, jh., felolvassa; Beóthy Miklós, jh.
8. Popper D. Magyar rapszódia. Gordonkán előadja: Kürti István gordonkaművész, zongorán kíséri: Fels Jozsef.
9. Mükedvelők Fugyivásárhelyen. Zenebohóság. Előadja: Katona Sándor, jh. zongorán kíséri: Várszeghy Lajos jh.
10. Zárszó. Tartja: Tunyoghy Lajos. ifj. elnök.

* **Elveszett hivatalos pénz.** Mezőtelegről jelenti tudósítónk, hogy tegnap az ottani pályaudvari posta kihordó 2000 koronát, mely apró pénzben volt egy zacskóban, elvesztett. Tegnap reggel Budapestről a Bihar-Szilágyi Olajipar részvénytársaságnak címére 2000 korona érkezett Mezőtelegre. A pénzt a postakihordó magához véve utnak indult a gyár felé, hogy azt rendeltetési helyére juttassa. Mikor a gyárba megérkezett a postakihordó és át akarta adni a pénzt, rémülten tapasztalta, hogy a pénz sehol sincs. A pénz Budapestről lett küldve a gyárnak, hogy tegnap este a munkásokat abból fizesse. A gyár vezetősége azonnal sürgönyözött más pénzért, mely csakhamar megérkezett és így a munkások kifizetésénél nem történt fennakadás. A mezőtelegről csendőrség az eset hírére mindjárt megindította a nyomozati eljárást. A nyomozásnak még ez idő szerint nincs semmi eredménye. Az esetről jelentést tettek a királyi ügyészségnek is.

* **Öngyilkossági kísérlet.** Tegnap délután 12 és 1 óra között Balogh Mária 23 éves cselédleány, ki jelenleg takarítónő Kemény Ilona színésznőnél, a Rimanócy fürdőben öngyilkos-

sági szándékból gyufaoldatot ivott s karjain felvágta az ereket. Balogh Máriát sérülésével a mentők a közkorházba szállították. Kihallgatása alkalmával tettének elkövetése okául reménytelen szerelmet mondott. Életben maradásához nem sok a remény.

* **Francia kör Nagyváradon.** Említettük már, hogy a párisi Alliance Française kezdeményezésére Nagyváradon a francia nyelv gyakorlására »Francia Kör« alakul. Már eddig oly szép számmal jelentkeztek résztvevők, hogy a kör megalakulása biztosítottnak látszik. Legközelebb a szervezkedés megállapítására kerül a sor. Minthogy azonban ekkorra kívánatos, hogy a belépni szándékozók ismereteseek legyenek, az alapítók felkérlik a körbe belépni kívánókat, szíveskedjenek ebbeli szándékukat s lakcímüket dr Krüger Aladár ügyvéddel közölni.

* **Adakozás.** A városi árvaház részére újabb adakoztak idős Jelinek Ferencné 2 kosár paradicsomot, Percel Adolfné 1 zsák burgonyát, 1 zsák káposztát, 2 zsák zöldséget özv. Polgár Gyuláné 1 zsák lisztet. A nemes szívű adakozásokért az árvaház választmánya ezuttal köszönetet mond és a nemes szívű emberbarátok további jóindulatát kéri.

* **Felfüggesztett árvaszéki ülnök.** Makról jelentik: Az alispán Földes János árvaszéki ülnököt állásától felfüggesztette és fegyelmi vizsgálatot rendelt ellene, mert az ülnök nagyfokú idegességében a munkaosztó könyvében 150 ügydarabot úgy tüntetett fel, mintha az már el volna intézve.

* **Leszámitolóbank** ma d. e. 10 órakor tartja tőkeemelés tárgyában rendkívüli közgyűlést.

* **Tolvaj inasok.** Pénteken este beállított egy iparostanonc kinézésű egyén Weisz József Kolozsvári utcán levő ócskavas kereskedőhöz s ott nagymennyiségű össze tört vörösréz-cső darabokat kínált eladásra. Minthogy azonban a vörösréz áruló ifju gyanúsán viselkedett, — Weisz József azonnal rendőrről küldött. A helyszínére megérkezett Szegő Imre rendőr az ifjut a rendőrségre kísérte. Ekkor tudódott ki, a rézcső eredete. Ugyanis az előállított Debreceni Géza pintértanonc előadta, hogy a kérdéses napon Deb eceni Zsiga nevű tanuló társával a Berger-féle szeszgyárban hordókat javított. Munkaközben észrevették, hogy a gyár egyik bezárt szinjében nagymennyiségű rézcső van felhalmozva, a két ifju egyet gondolva a szinpadlás deszkáját felfeszítve bemásztak a szinbe és onnan lopták a rézcsőveket. Nevezettek ellen a rendőrség megindította a bűnügyi eljárást s a nyomozás befejezte után a kir. ügyészségnek fogja átadni.

x **A SZENT-LÁSZLÓ nyomdában legújabb divatu és legcsinosabb névjegyek, valamint a legszebb bál és esküvői meghívók, ugyintén mindenféle nyomtatványok jutányos árban készíttetnek a legszebb kivitelben.**

Dénes Béla

china-ezüst gyári rak-tára Nagyvárad, Bémer-tér.

Iparművészeti ujdonságok, bronz és china-ezüst dísz tárgyak, használati cikkek. Evőeszközök a legtartósabb ezüstözéssel. Vendéglő, kávéház és szállodai berendezések. Cirzus ezüstmű tisztító.

Kávé, tea és rum szükségletét legjobban a **FIUMEI KÁVÉBEHOZATALI TÁRSASÁG** fióközlésében, Fő-utcán szerezheti be, miután oda az áru egyenesen a termelő országokból érkezik. Kitűnő zamatu pörkölt kávé folytonosan frissen kapható. **Telefon 637.**

x Legolcsóbban, s a legnagyobb raktárt kapjuk őszi ujdonságokban az **Amerikai Aruházban** Nagyvárad Olaszi Fő-utca, mely áruba Nagyvárad és vidéke előkelő közönségének találkozási helye. Érdeke tehát mindenkinek az ottan való széttekintés.

SZÍNHÁZ.

A hét műsora.

Vasárnap d. u. Arany ember este: Vig özvegy.

Hétfő: Gerolsteini nagyhercegnő.

Kedd: Szobalány.

Szerda: Szép Ilonka.

Csütörtök: Szép Ilonka.

Péntek: Szép Ilonka.

Szombat: Pesti nők.

Vasárnap: Szép Ilonka.

Arany ember. Vig özvegy. Károlyi Leona tegnap este visszaérkezett Nagyváradra s így a ma estére tervezett »Vig özvegy« előadását a szokott szereposztással megtartják, Délután az »Arany ember« kerül színre Fehér Gyulával a címszerepben

Szép Ilonka. Szenzációs bemutató előadás lesz a hét szerdáján. Ekkor kerül ugyan is először színre a Szép Ilonka, ez a bűbajos szép magyar dalmű, amely a Király színházban rövid idő alatt megérte a 25-ik előadást. Az igazgatóság gyönyörű külső kiállításban hozza színre a dalművet, melynek szerepeit színtársulatunk elsőrangú erői vállalták.

Offenbach operettjei. Offenbach egyik pompás operettjének a »Kétszakállu hercegnek felelevenítésére készült most a színtársulat. A rendkívül mulattató szövegű és igazi Offenbach muzikával telített operett reprizét mint-hogy ez igazgatóság a szerepeket jól osztotta ki, bizonyára szívesen fogja a közönség fogadni. Holnap hétfőn Offenbachnak a múlt héten felelevenített másik dalműs operettje a »Gerolsteini nagyhercegnő« kerül színre az ismert szereposztásban.

IPARÜGYEK.

Felhívás az ipartestület kötelékéhez tartozó iparos polgárokhöz!

A tanonc tartó iparos polgárokat értesítem, hogy az elégedetlen munkások, az iparos tanonc fiukat nyomtatvány által ma délután 3 órára, a kőmires szakszervelet helyiségébe szervezkedő gyűlésre hívták meg, vagyis tanoncainkat is ellenségünké akarják szervezni.

Miután a tanonc, tanuló ideje alatt a tanító mesterének felügyelete alá tartozik, a mesternek atyai gondoskodására van bízva, ennél fogva köteles annak erkölcsi neveléséről is gondoskodni.

Felhívom a tanocstartó iparos polgárokat, miszerint tanoncainkat ezen szervezkedő ülésen való megjelenéstől eltiltsa, őket délután a lakásokról el ne bocsássák.

Nagyvárad, 1906. november 25.

Bertsey György,
ipartestületi elnök.

EGYESÜLETEK.

Uj keresztény társaskör. A szili keresztény iparosok és kereskedők társaskörének alapszabályait a belügyminiszter láttaozta.

A keresztény kereskedő ifjak gyűlése. A nagyváradai keresztény kereskedők és kereskedő ifjak vigalmi kizottságának tagjait felkéri az elnökség, hogy ma, vasárnap, november 25-én délelőtt fél 11 órákor vigalmi ügyben tartandó rendkívüli gyűlésen megjelenni sziveskedjenek. — Kapcsolatosan közöljük, hogy az elnökség az érdekeltek tudomására hozza, hogy az egyesület jelenlegi pénztárnoka Mertz Károly ur (Zöldfa-utca), hová az esedékessé vált nyugták benyújtandók.

Z E N E.

Kamarazene.

Ma este 8 órákor lesz megtartva a Kereskedelmi Csarnok dísztermében a második Kamarazene-estély, melyen közreműködik a minapiban Budapesten óriási sikert aratott fiatal zongoraművész, *Stefániai Imre* is, ki már tegnap megérkezett Nagyváradra.

Közreműködik továbbá dr. *Forrai András* kolozsvári celloművész is.

A hangversenynek külön érdekessége lesz a hatalmas Ibach-féle zongora, melyből a vendégművész bámulatos zenei effektusokat varázsol elő.

A hangverseny pontban 8 órákor veszi kezdetét. Jegyek kaphatók: 6, 4, 3 és 2 koronáért Vidor Manó könyv- és papirkereskedésében. Műsora a következő:

1. Bach—Busoni: Chaconne. Zongorán előadja *Stefániai Imre*.

2. Popper D.: Requiem. I. Gordonka: Dr. *Forrai András*. II. Gordonka: *Smazsenka Ernő*. III. Gordonka: Dr. *Kun Izidor*. Zongorakiséret;

3. a) Chopin: Nocturno, b) Liszt: Szent Ferenc a tengeren, c) Liszt: Tarantella. Zongorán előadja: *Stefániai Imre*.

4. Dohnányi: Zongoraötös. Op. 1. a) Allegro, b) Scherzo, c) Adagio quasi andante, d) Finale. Zongora: *Stefániai Imre*. I. Hegedű dr. *Barta Andor*. II. Hegedű dr. *Fehér Adolf*. Mély hegedű: — — Gordonka: Dr. *Kun Izidor*.

Fráter Loránd dalestélye 1906. december 2-án lesz megtartva a Kereskedelmi Csarnok dísztermében. A hangversenynek, mely az idény egyik legélvezetesebb estélyének ígérkezik, műsora a következő:

1. Tarnay: a) Beteg vagyok édes anyám. b) Csavargók. Buttykay: c) Nincs arra szó. Éneklő *Fráter Loránd*.

2. a) Lavotta szerelme. b) Kuruc dalok tárogatón előadja *Mezey Gyula*.

3. Székács a) Reggel, este. b) Szeptember vége. c) Kuruc dalok. Éneklő *Fráter Loránd*.

4. Ocskay brigadéros, tárogatón előadja *Mezey Gyula*.

5. Fráter Béla: a) Nem siratlak már én téged... Belezny: b) Azt kérdeztem egy virágtól. Fráter B.: c) A világon az az árva d) Súlyom madár, éneklő *Fráter L.*

6. Fráter Loránd: a) Isten veled kisan-gyalom. b) Tele van a város akáca virággal. c) Ott ahol a Maros vize, éneklő *Fráter Loránd*.

A hangverseny iránt igen élénk érdeklődés mutatkozik. A vidékről is igen szép számú előjegyzés történt.

Jegyek kaphatók: Vidor Manó könyvkereskedésében. (Nagyvárad, Bémer-tér.)

MULATSÁG.

A legényegylet kolonbálja. Mindennek végének kell lenni. Már tudniillik a mi végés. A Katholikus Legényegylet kolonjának is ilyennek kell lenni, végének kell lenni, végének kell lenni. De nem fogják elfelejteni azokat a jó magyar táncokat s ildomos fellépést, amit azon tanultak. A kolon végével Katalin estéjén fogják bemutatni ügyességüket a kolonisták a vasárnap este tartandó próbában. Ez a mulatság utolsó is lesz a jövő farsangig, mert közeledik tudvalevőleg az Urjövés, az Üdvözítő születésére való előkészület ideje. Az advent előtt utolsó vasárnapjának utolsó kolon estéje s egyszersmind vizsgabálja este 8 órákor fog kezdődni az egylet Teleky-utcai helyiségében november 25-én.

A velencei kath. kör. u. mulatsága A »Nagyvárad-váralja-velencei kath. kör« ma, vasárnap a Röhlich-féle vendéglő nagytermében hangversenyyel egybekötött táncvigalmat rendez. Belépti-díj: személyjegy 1 korona, családjegy (3 személy) 2 korona. Kezdeté fél 8 órákor.

Reklám-bál. Az idei farsang legszebb mulatságának ígérkezik a jótékony hölgyek által tervbe vett reklám-bál, amelynek élén Nedeczky Ferenc huszárszázados áll. A mulatság fele részben a városi árvaház, negyedrészen a gyermekkórház s negyedrészen a tudósbetegek rendelő intézete javára lesz megtartva.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

Iparos ifjak egylete Helyben. Adventi mulatságokra sem meghívót nem küldünk, sem azokról referátát nem írunk.

NYILTTÉR.

Vendéglő átvétel!

Van szerencsém tudomására adni a tisztelt vendéglő látogatóknak, hogy a **Szabó féle Körös-parti vendéglőt** átvettem és ezt

Komló-kertnek

neveztem.

Izletes magyar konyhával, kitűnő hegyi borral állandó frissen csapolt közkedvelt Nagyváradai sörrel továbbá pontos kiszolgálással vezetem.

Főtörökvésem, hogy az igen tisztelt vendégeim részére kollektív szórakozást nyújtsak és polgári árat. — Hetenkint háromszor cigányzene

Elvállalok mérsékelt áron **társas ebédeket, bankettet, lakadalmat.**

Becsés partfogásukért vagyok, teljes tisztelettel

Bors János,

Komló-kert vendéglős,
Körös-utca 1. szám.

Özv. Dr. Deákné

Fog műtermében

Lakik: **Nagyvárad Szilágyi-Dezső u. 18.**

A legjobb amerikai porcellánból készit

fogakat,

végez minden ebbe vágó műveletet.

Vendéglő átadás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy vendéglőmet *Schenker János* urnak hasznosbérbe kiadtam, ahol is a mai kor kívánalmainak megfelelő, villany világítással felszerelt ujonnan épült két szobából álló téli borivóhelyiség áll a tisztelt vendégeknek befogadására.

Nagyváradon, 1906. novemb. 18.

Karger Sándor,
tulajdonos.

Vendéglő átvétel.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a *Karger Sándor* ur tulajdonát képező vendéglői üzletet hasznosbérbe kivettem s tekintettel arra, hogy ezen iparágban már több évtizeden keresztül működtem az igentisztelt közönség meglegedésére, egyedüli főcélom ezután is az leendő, hogy egyedül a tulajdonos urtól beszerzett déoldali fekvésű szállóban termelt s a legjobb minőségű szőlőből szűrött tisztán kezelt borok, valamint magyaros házi konyhából kikerült s a legszolidabb árban számított hideg és meleg ételek kiszolgálásával az igen tisztelt vendégeknek nagybecsű bizalmát kiérdemeljem.

Szives pártfogást kér

Nagyváradon, 1906. novemb. 18.

Schenker János,
vendéglős.

Igazságszolgáltatás.

Egy darabont járásbíró bűnhődése.

A darabont kormány idejében az első haladóparti pártkört *Vidovich Ferenc* járásbíró szervezte Szentendrén. A haladó eszmék érdekében nagy agitációt fejtett ki, hogy mennél több hivatkozott.

E végből népgyűlést is hívott össze, de a hazafias lakosság megtámadta őt és hivatkozott, hogy ekkor nagyobb baja nem történt, egyedül *Zsilinszky Lajos* rendőrkapitánynak köszönhetette.

Vidovich nem okult ezen a kudarcán, sőt még *Zsilinszky Lajos* is meg akarta nyerni a haladóparti eszméknek, célozgatva rá, hogy rendőrkapitányból is lett már főispán. *Zsilinszky* méltatlankodva hazafias felháborodással utasította vissza a kísértést. Mikor aztán a darabont kormány megbukott, *Vidovich* hettekig mutatkozni sem mert az emberek előtt Hivatalába sem járt, hanem orvosi bizonyítványt küldött, hogy ő beteg.

A pestvidéki kir. törvényszék elnökének feljelentésére a budapesti kir. ítélőtábla elnöke 200 K pénzbírságra ítélte fegyelmileg a politizáló járásbíró, a korona ügyész azonban felbevezetett a hivatalvesztés kimondása iránt. A kir. Kuria azonban, mely a fegyelmi ügygyel tegnap foglalkozott, jóváhagyta a tábla ítéletét.

REGÉNYCSARNOK.

A titok.

— Bűnügyi regény. —

39.

Írta: *Fergus Hume.*

— Angolból. —

Végre fölvirradt az oly rég várt és rettegett végtárgyalás napja is, és *Calton* már kora reggel vendégeket kapott: — *mr Frettlby* és a leánya látogatták meg. A milliomos nagyon levert és komor volt; meglátszott rajta, hogy nagyon megviseli az eset.

— Itt a leányom, *Calton*, — mondta hal-kan. — Minden áron ott akar lenni *Fitzgerald* végtárgyalásán és nem hallgat a szép szóra.

Calton meghökkenve nézett a fiatal leányra.

— Igen, — bólintott *Madge* elszántan, bár halálsápadt volt. — Nekem ott kell lennem. Megölne a félelem, a szorongás, a bizonytalanság, ha nem lehetnék ott elejétől végig.

— De gondolja meg csak, mily kellemetlen lesz, ha majd mindenki önt nézi! — mondta az ügyvéd.

— Senki se fog megismerni, — mondta *Madge* nyugodtan; — kivált, ha még ezt a sűrű fátyolt is az arcom elé kötöm.

Calton habozva nézett *Frettlbyre*.

— Azt hiszem, meg kell engednie . . .

— Jól van, — mondta a milliomos mogorván; — én tehát önre bízom.

— Hát ön?

— Én nem tehetek, — felelte *Frettlby*, föltéve kalapját. — Nem tudnám nézni a vádr lottak padján azt a barátomat, akit annyiszor láttam vendégül az asztalomnál . . . A viszontlátással

Mihelyt az ajtó becsukódott *Frettlby* mögött, *Madge* azonnal szorongva fordult oda *Calton*hoz:

— Van-e remény? — kérdezte hal-kan.

— Csak a véletlen, — felelte *Calton*.

Mindent elköveztünk, hogy megtaláljuk azt a leányt, de eredmény nélkül. Ha a tizenkettedik órában meg nem érkezik, félek, hogy *Brian Fitzgerald*nak vége.

Madge ijedten föliskoltott és megtántorodott. Ha *Calton* idejében meg nem kapja, össze is roskadt volna.

— Bátorság, miss *Madge*, — mondta az ügyvéd gyöngéden. — Azért még nincs minden veszve. A legsötétebb órában kezdődik a virradás.

A tárgyalási terem zsufolásig tele volt. *Calton* jó helyet biztosított *Madgenak* egyik sarokban, ahol feltűnés nélkül megvonhatta magát s aztán sietett helyére, mert az esküdtek már mind együtt voltak és csak az elnöklő bíró várta. Mikor a vádlott belépett, nagy mozgás támadt a közönségben s a hölgyek színházi messzelátóval vizsgálták *Briant*. A vádlott fekete ruhát viselt és nagyon sápadt volt, — de a hölgyek mind megegyeztek abban, hogy . . . csinos és ártatlan.

Miután az esküdteket kisorsolták, a közvádló halálos csöndben állt föl és röviden elmondta a vád tárgyát, majd pedig felsorolta, hogy mely tanukat fognak kihallgatni a tárgyalás során. Mindenek előtt *Whyte* és a vádlott hevesen összeszóalkoztak és a vádlott életveszélyesen megfenyegette *Whytet*. Aztán *Royston* kocsi, aki bizonyítani fogja, hogy a vádlott a meggyilkoltal együtt beült kocsijába és csak a *St-Kilda*-uton szállt ki, amikor az áldozat már halott volt. *Rankin* kocsi bizonyítani fogja, hogy a fogoly az ő kocsijában ment haza a *St-Kilda* utról a *Powlett*-utcába; s végül a fogoly háziasszonya bizonyítani fogja, hogy vádlott a gyilkosság éjjelén csak két óra után ment haza. Tanuskodni fog még *Gorby* detektív, aki vádlottat elfogta s a gyilkosság éjjelén viselt világos felső kabátjában megtalálta *Whyte* fehér kesztyűjének a párját; továbbá a doktor, aki bizonyítani fogja, hogy *Whyte* halálának közvetlen oka kloroform mérgezés volt.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A haltenyésztés. A földmivelésügyi miniszter a jelenlegi husrágaságot kívánván csökkenteni a nálunk még nagyon kezdetleges stádiumban lévő haltenyésztést akarja meggyökeresíteni. Tegnap körrendeletet küldött minden vármegye törvényhatóságához a haltenyésztés meghonosítása tárgyában. Felhívja a törvényhatóságokat, hogy ahogy a körülmények engedik a vármegye területén minél több halastó létesítését fogantassák. Biharmegye fekvése ebben a tekintetben oly kedvező, hogy sok helyen lehetne halas tavat létesíteni. Ez által igen lényegesen volna ellensúlyozva az a nagy husrágás, mely az egész ország területén uralkodik. Bizonyára fel fogják használni a kedvező helyeket és minél több ilyen haltenyésztő tavat fognak létesíteni. Ezt annál is könnyebben keresztül vihetik, mert a miniszter a legmesszebb menő támogatását felajánlotta a terv megvalósítása érdekében.

Értéktözsde.

Budapest, november 24.

Oszták hitelrészvény	678
Magyar hitelrészvény	796
Leszámitoló bank	506
Rimamurányi	525
Oszták-m. állam vasutirészvény	870
Közuti vasut	594
Városi villamosvasut	327.50

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUGSKICS GYULA.

Kérjen
csak

Selle & Kary's

Legjobb

tisztítószert

1804. mindenféle
sárga és fekete cipőnek
Különösen ajánlható
Boxalf-, Oscaria
Chev- és Laxnareck
cipőknek.
BÉCS, X.II

Hirdetések

jutányos áron

felvétetnek

a

"TISZÁNTUL,"

kladóhivatalában.

Szőlő oltványok.

Valamint az el. n. l. é. r. k. j. s. a. K. ü. k. l. ö. m. e. n. t. i.

ELSŐ SZŐLŐOLTVÁNYI TELEP

tulajdonos: Caspari Frigyes Medgyes 33.

Nagyküllömege volt az egyedüli az egész országban, mely vevőinek minden tekintetben kifogástalan minőségű, egészséges-fajazonos és teljesen fajtiszta szőlőoltványokat szállított, úgy a jövőben is egyedül a fenti szőlőtelepen kaphatók: a legjobb minőségű, a legkülönbözőbb fajú és alanyu bor, csemege-bor és különleges csemege szőlőoltványok, melyek elültetése által a szőlőbirtokosok bámulatos eredményeket érnek el.

Kívánatra, képes árjegyzék számoslismérő levéllel, ingyen és bérmentve.

tárgyában a vonatkozó ministeri utasítás 8-§-a értelmében készített és a segélyezendők névsorát magában foglaló össze-szitő kimutatás a f. évi november hó 21-től ugyanezen hó 28-ig napjáiig terjedő nyolc napra Nagyvárad város katonai ügyosztályánál közszemlére kitétetik.

E körülményt azon értesítéssel hozom az érdekeltek tudomására, miszerint a kimutatást a jelzett idő alatt megtekinthetik, s az ellen irányuló észrevételeiket írásban és okmányolva a kifüggesztés megtörténtét követő 6 nap alatt Nagyvárad város katonai ügyosztályánál beadhatják.

Ugyancsak Nagyvárad város katonai ügyosztályánál adandók be a jelzett határidőn belül azon nőtlen, de különös családi és egyéb méltánylást érdemlő viszonyok alapján segélyre igényt formáló póttartalékosok okmányokkal felszerelt folyamodványai is, kik a fenti kimutatásba nőtlen állapotuk folytán az utasítás értelmében felvehetők nem voltak.

Nagyvárad, 1906. november hó 20-án.

Darvassy Lajos.
tanácsnok.

Belépési felhívás.

A „Polgári takaré- és segély-szövetkezet”
1907. január 1-én nyitja meg
12-ik évtársulatát.

A szövetkezet kizárólag azon célnak szolgál, hogy kötelező heti befizetések által, apró tőkék gyűjtésével fejlessze s ápolja a takarékosági szellemet, lehetővé teszi, hogy kisebb összegek is gyümölcsöző tőkévé nőhessenek s így mindazoknak, kik keresetüknek csak kis részét tudják félre tenni, szövetkezetünk valóságos gyűjtőpénztára.

A kötelező heti befizetés minden jegyzett üzlet rész után 20 fillér, mely 3 évig, vagyis 156 héten át fizetendő, mely idő lejártá után az összegyűjtött tőke osztalékkal együtt kiadatik.

Tagok felvétele s az új törzsbetéli könyvecskek kiadása mai naptól kezdve d. e. 9-12-ig, d. u. 3-5 óráig a szövetkezet hivatalos helyiségében (Kossuth Lajos-utca 4. sz.) eszközöltetik.

Nagyvárad, 1906. november 6.

Az igazgatóság.

A 12-ik évtársulat befizetési napjai:

Hétfőn délután 3-5-ig,
Csütörtök délután 3-5-ig.

Réti Takarékpénztár

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Nagy-Váradon.

Lebonyolít mindentéle bankügyletet, u. m. váltókölcsönt nyújt, jelzálog-kölcsönt ad kamatokra betétet elfogad: könyvre, 5- % mellett és folyószámlára, valamint folyószámlakölcsönöket nyújt.

Konvertál kölcsönöket előnyös kamattal mellett, előleget nyújt értékpapirokra, kézi zálogokra stb.

Az intézet helyisége **Szaniszló-u. 61. sz.** alatt Uri és sarkán Grósz Sándor házában van.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Értesít a n. érd. izzólámpa körtéket tartó rakta- rón 3 legjeljebb 3-4 watt fogyasztással egyenként, melyek legolcsóbb áron kaphatók. A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér, ha nyolc (nyolc), színes fényképező-lámpák és mindennemű izzólámpa különlegességek ugyancsak kartell áron kerülnek eladásra. Ugyanott kaphatók **nerst-lámpák** és **osmium-lámpák** gyeregyenként 1-5 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári árak mellett

kaphatók. A villamos mű igazgatósága elvállalja

villamosvilágítási

erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, lámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetés ingyen.

Nagyvárad város katonai ügyosztályától.

21678—1906 sz.

Hirdetmény.

Az 1905 évi ujoncozás elmaradása miatt a békelétszám fentartására az 1888 évi XVIII. t. c. alapján kivételes szolgálatra behívott póttartalékosok segélyezése

ROSENBERG IZSO

impregnált cementfedélcserép gyára,
Nagyvárad.

Ajánlja kitűnően bevált cementfedélcserép gyártmányait.

Évi gyártási képesség 1.000.000 darab.

Piros, fekete és ceme tszürke színben! Legmesszebb menő szavatosság!

Hófuvásnak és esőnek ellenálló anyag.

Telefon 67. szám. **Jutányos árak!** Telefon 67. szám.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka
egy régióknak bizonyult háziszor, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomosillapító szernek bizonyult kísérletnél, oszónál és meghűléseknel, bedörzsölésképpen használva.

• **Figyelmeztetés.** Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K.-80, K.1.40 és K.2.- és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. D: Richter gyógyszerháza az „Arany oroszlánhoz“.

Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

HIRDETESEK

jutányos árban
felvétetnek a

„TISZÁNTÚL“

kiadóhivatalában.

Egy-két jó családból való.

2-3 középiskolát végzett fiu
fizetéssel felvétetik

tanulónak

a Szent László nyomdában.

Alapítotott 1852-ben.

Telefon szám 344.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget miszerint férfi-
szabó- és egyenruházati üzletemet egy külön álló

uri divat és fehérnemű osztállyal

megnagyobbítottam. Fehérneműim kizárólag saját készítmény-
nyiek, melyek ár, minőség, kiállítás és jó állás tekintet-
ben páratlanok. Fehérneműk nálam mérték szerint is ké-
szülnek, melyek a legmesszebb menő igényeknek is meg-
felelnek. Hogy a t. közönség szolid és jó kiszolgálásomról
meggyőződhessen, kérem b. látogatását s maradok kiváló
tisztelettel

AUSLÄNDER S.

November 1 óta Fő-utca és Nagy Sándor-utca sarkán.

Ö cs. és apost. kir. Felségének legfelső elhatározása folytán
A közös katonai jótékony célokra szánt

XXV-ik csász. kir. államsorsjáték.

Ezen az Osztrák birodalomban egyedül törvényesen engedélyezett pénzsorsjáték 18.389
nyereményt tartalmaz készpénzben 512.880 korona összegben.

A főnyeremény 200.000 koronára rug.

A nyeremények kifizetéseért a cs. kir. lottójövedék kezekedik.

A huzás visszavonhatlanul 1906. december 20-án fog megtartatni.

Egy sorsjegynek ára 4 korona.

A sorsjegyek Bécsben a cs. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker. Vordere Zollamtsstrasse 7. sz. a.
továbbá a lottógyűjtődékekben, dohánytözsdekben, adó-, posta-távirda és vasuti hivataloknál, váltóüzletekben stb.
kaphatók. Játéktervek sorsjegyvevők részére ingyen adnak ki.

A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. lottójövedéki igazgatóság (államsorsjátéki osztálya.)

HÁASZ MANÓ kézmű- és divatáruháza NAGYVÁRAD Zöldfa-utca elején

Meglepő az a szépen össze válogatott nagy raktár,
mi most érkezett meg mindenféle őszi cikkekben, gyönyörű
divat ujdonságok, melynek megtekintése figyelmet érdemel.
Az árak pedig elvannak ismerve, hogy a legolcsóbbak.

Pénz!

Olasó tőketörlesztéses kölesönöket

10-75
évre folyósít, ugyszintén régi drágább kamatu köcsönöket kicserél (convertál) a lehető legrövidebb idő alatt

Házak, szőlők, földbirtokok

örök árban való adás-vételét vagy bérletét a legsikeresebb eredménnyel közvetíti.

Földbirtokok parcellázását

saját költségére elvállalja és finanszírozza

Faludi Ignác,
volt takarékpénztári titkár
bankbizományi és hiteltőlgaumi irodája.
Nagyvárad, Mészáros-u. 2. sz.
Telefon szám 424.

Ujdonság!

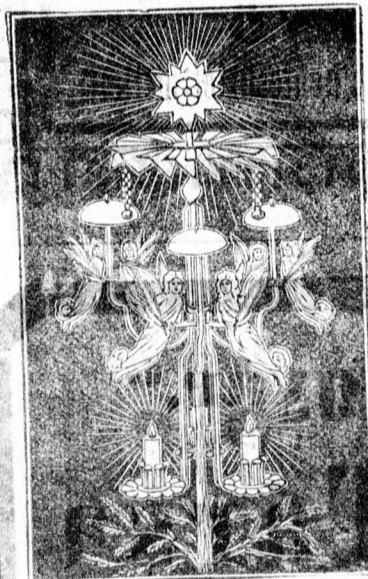
Feltűnést keltő!

Csillagó karácsonyfa angyal csengő

6 aranyozott angyallal 30 centim. magas. Eltörhetően karácsonyfa csúcs. Pontos működésért kezesesség!

Legszebb és legújabb karácsonyfa dísz,

mely egy keresztény családban se hiányozhat.

A 3 gyertyalág által fejlesztett meleg levegőtől a hájtókerék forgásba jön és a rajta megerősített gölyök a 3 csengőhöz verődnek, miáltal kellemes csengés keletkezik, mely ifjut és öröget ájtatos karácsonyi hangulatba ejt.

Áru, karton dobozzal és használati utasítással együtt az összeg beküldése mellett bérmentve.

K 1.50
3 db - K 4.-
6 > - 7.50
12 > - 13.50
24 > - 26.50

Uj átvétel 20 t. több.

Ha nem tetszik, pénz vissza!

Megrendelések idején korán intézendők

Konrad János

első öragyárához Brűx 1985 sz. (Csehország).
200 oldalas 8000-nél több ábrát tartalmazó magyar árjegyzékemet kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve küldöm.

Meghívó.

Az alakulásban levő Nagyvárad Sana-torium és Vizgyógyintézet részvénytársaság részvény jegyzői, az 1906 november hó 29 én délután 5 órakor, a Bihar megyei kereskedelmi ipar és terményhitelbank helyiségében tartandó

alakuló közgyűlésre
tiszteltteljesen meghívotnak.

Az alapítók.

Párizsi világkiállítás 1900 Grand Prix 1896 milleniumi kiállítás
állami nagy arany érem, Hers Concors

Telefon: 280. sz.

Alapítva: 1854.

Első Magyar Részvény-serfözde K Ö B Á N Y A.

Főraktár Nagyvárad és Biharvár-megye területére saját házunkban Nagypiacz-tér 3. Salamon Benedek czégnél.

Hordókba és palackokba fejte forgalomba hozzuk összes gyártmányainkat, u. m: **ászok, király, kiviteli és dupla márcziusi, bajor és udvari sör**, melyek nemcsak az ország, de a külföld híres gyártmányait és minőségileg jóval felülmúlják. Főraktárunk a palack-osztályra különös gondot fordít s azt a legújabb, legtekétebb üvegmosó, lefejtő stb. gépekkel felszerelte.
Különösen felhívjuk a szives érdeklődők figyelmét a **legkiválóbb orvosok** által ajánlott

Dupla Góliát Maláta Gyógysörre,

melyet eredeti gyári töltésben aranykeresztes czimkével ellátott különleges palackokban hozunk forgalomba. Ezen gyógyszer nemcsak mint a

legjobb étvágyfokozó asztali ital

ajánlatos, hanem ugy kórházak, mint a magánkezelésben a következő esetekben kiváló eredménnyel használtatik és pedig **gyermekágyasok, álmatlanok, üdülők, szoptatónők, idegkimerültség és emésztési zavarokban szenvedőknél, női betegek, vérszegények, rosszul tápláltak, gyengélkedőknél**

Góliát, maláta sör kapható: *Fanky utóda Kiss Károlynál, Kádár Fános, Friedl és Főros, Madr és Szabó, Lakatos Julia (Széchenyi tér), Tisztviselő fogyasatási szövetkezele (Uri-utca), Reich Antal, Blaha István, Kern és Petrovics (Fő-utca).*

Kérjük mindenütt kőbányai Részvény-sört.

A gazdaközönség figyelmébe!

A gácsi gyapjuszövet és posztógyár tisztelettel tudatja, hogy az eddig kizárólag SPITZER TESTVÉREK CZÉGNÉL raktáron levő s csak egyedül ott kapható

valódi jó gácsi pokrócz

gyártmányaink lerakatát és Bihar megye egész területére való egyedüli kizárólagos elárusítását

Helfy József

zsák- és ponyvakölcsonzó
intézetére biztuk
NAGYVÁRAD,
Kossuth-utca 5. szám

s amide világhírű gyártmányaink b. figyelmébe ajánljuk, kérjük lerakati bizományosunkhoz legnagyobb bizalommal fordulni s bevásárlásait nála eszközölni.

Tisztelettel: Gácsi GYAPJUSZÖVET és FINOM POSZTÓGYÁR.

Az árak ugyanolyan olcsók, mint budapesti főraktárunkban.

LÓPOKRÓCZOK DARABJA 2 KORONÁTÓL FELJEBB.

Az 1906 évi december hó 1-én esedékes

4%-os magyar koronajáradék

és 4%-os magyar jelzalog sorsjegyek
szelvényeit

már november 20-tól kezdve

minden levonás nélkül pénztárunknál beváltjuk.

Biharmegyei Kereskedelmi, Ipar és Terményhitelbank.

Tisztességes kiszolgálás mellett ajánlunk

részletre

kizárólag jobb minőségű ruházati cikkeket.

Tisztelettel

KLEIN GÉZA és ÖDÖN

confectio és divatruháza Nagyvárad, Fő-utcza, a Széchényivel szemben.

Női, leány, és gyermek-felöltöket, valamint férfi és fiu téli kabátokat és ruhákat készen vagy méret után. Nagy választék mindennemű costum, ruha, pongyola és blouz-szövetekben, ugyszintén finom fekete és világos divatkelmékben. Legnagyobb raktár pamut és cérna-vásznakban, kitűnő kanavász. Raktáron tartunk teljes menyasszonyi kelengyékot minden árban, ugyszintén férfi-, gyermek fehéreneműt, valamint harisnyákat. — Összes szoba-berendezési cikkek kaphatók, ugymint: ágygarnitúrák, függönyök, paplanok, matrácok stb.

Szőrme aruk, barkettek és trikol alsó szoknyák.

Gyászruhák megrendelhetők, 6 óra alatt elkészíttetnek.

Olcsó árak!

Tessék meggyőződni!

Olcsó árak!

Új varroda és szabász-terem.

Tisztelettel értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy üzletemet egy, a mai kor igényeinek teljesen megfelelő gyermek- és női ruha, valamint mindennemű férfi, női és gyermek fehérenemű varrodával és szabászteremmel bővítettem ki úgy, hogy aki *Alkalmi Áruházamban* igen jutányos árért vásárolt szövet, schifon, vászon, flanel, barchet vagy bármily árucikket, gyorsan, izlésesen és *eddig még nem létezett* olcsó árban készítettem el. Az általam elvállalt darabokért felelőséget vállalok.

Miután ezen vállalatomat nem anyagi érdekből, hanem csupán a tisztelt vevőim kényelmére és kívánságára rendeztem be, kérem próba rendeléseikkel állítanom valóságáról meggyőződni.

B. pártfogást kérve, vagyok kitűnő tisztelettel, az Alkalmi Áruház tulajdonosa

SZÉKELY JENŐ

Fő-utcza, Rimanóczy-palota. Fröhlich-féle hentesüzlet mellett.

Helyi és vidéki telefon 633. szám.

„Első nagyváradai cipő és csizmagyár.”
Moskovits Farkas és Társa
ajánlja

elsőrendű kézimunka

cipő és csizma

készítményeit.

Nagyvárad, Kossuth-u. 5. szám
(volt rendőrségi épület.)

Nyomatott a Szent László-nyomdában Nagyváradon.